

Nagy Gerzson

Olimpia

Azon a napon Olimpia volt az első a reggelinél. Sietve kibicegtem a fülkéből, mert Olimpia sosem érkezik elsőként, de az elsők között sem, általában két-három lánnyal együtt érkezik, öt-tíz perccel azután, hogy a konyhásnők csattogó faklumpájukban kitárják az átlátszó, foszladozó függönyökkel takart üvegajtókat, és a tejeskávé émelyítő illata, meg a friss kenyéré kiárad a konyhából a folyosóra, megtöltve a portásfülke szűk terét, amit hiába próbálok éjjel szellőztetni, mert a fülke faszerkezete magába itta már a test kipárolgásait, és reggel ugyanaz a savanyú ecetszag fogad, mint előző reggel, és az azt megelőző reggeleken. A két-három lány ilyenkor szorosan körbefogja Olimpiát, de ő azért nagyon jól kivehető marad a lányok gyűrűjében, és nemcsak azért, mert magasabb annál a két-három lánynál, a haja pedig feketén csillog, ahogy a lépcsőház neonfényei élesen visszaverődnek Olimpia fekete hajáról, hanem azért is jól kivehető, mert a lányok között Olimpia az első, a gimnazista lányok királynője.

De azon a napon Olimpia egyedül jött, és ő volt az első a reggelinél. Már nem emlékszem pontosan, de megkockáztatom, hogy a kollégium étkezőjének üvegajtaja zárva volt, hallani lehetett a konyhásnők sürgölődését a zárt ajtók mögött, a sutyorgásukat, ami tulajdonképpen nem sutyorgás volt, mert normális hangerőn beszéltek, csak a zárt ajtók mögül hallatszott annak, meg ahogy a székeket, asztalokat tologatták, a lábuk csikorgott az étkező kopott padlócsempéjén, egyes lapokon még látható a gyári minta, festett madáralakok, kígyók, kövek között megbúvó gyíkok, éjjelente, a szolgálat szünetében az asztalok alatt görnyedve zseblámpával ezeket a gyíkokat kutattam, a madarak nem érdekeltek, a madaraktól félek, de a legtöbb csempelap fényes volt és sima, a sarkok és élek kivételével homályosra koptatott alakokkal. Hallottam a konyhásnők klumpáját csattogni, de a kávé illatát nem éreztem. Az ajtók még zárva voltak.

Azért sem emlékszem pontosan, mert ilyenkor még nem lendülök át egészen az ébrenlétbe, már felöltöztem, borotválkoztam, fogat mostam, elrendeztem az ágyamat, megfőztem a teát, felhúztam a rácsos ablakok redőnyeit, szellőztettem, vizeltem, ellenőriztem a kulcsokat, a bejárati kapu biztonsági zárját elfordítottam, meglocsoltam a növények földjét, és elvégeztem az orvos által előírt tornagyakorlatokat, és általában mindent, amit a szolgálat megkövetel, de az eszméletem mindaddig tompult állapotban marad, amíg a konyhásnők az étkező lefüggönyözött üvegajtóját kinyitják.

Olimpia egyedül jött, és az ajtók még zárva voltak. Láttam, ahogy lelép a legalsó lépcsőfokról, a fülkéből csak ez látható, ez is csak negyedrészen, mert a lépcsőfok háromnegyedét kitarja a fülke lambériázott oldalfala. A fülke lambériázott oldalfala kitarja előlem a lépcsőházat, a liftet is, ezért csak az üvegfal tükröződésében láthattam, ahogy Olimpia lelép az utolsó lépcsőfokról, felém fordul, és megkocogtatja a fülke üvegét. Tompa voltam, félig éber tudattal, vagy talán háromnegyedig éber tudattal, mert a kocogtatástól és Olimpia látványától felriadt bennem a tudat, de képtelen voltam egészen magamhoz térni, mert ahhoz az étkező üvegajtójának kellett volna kinyílnia, és meg kellett volna éreznem a tejeskávé illatát. Sietve kibicegtem

a fülkéből, és Olimpia ott állt előttem kócos hajjal, fésületlenül, a szeme alatt sötét foltok, és nem volt az arcán smink, a pattanásai szinte világítottak a neonfényben, még nem sírt, de tudtam, hogy másodperceken belül zokogni fog, és ezzel a háromnegyedig éber tudattal alig ismertem rá, vagy csak nem akartam elhinni, hogy ő az.

Olimpia nem sírt, de biztos voltam abban, hogy másodperceken belül rázni fogja testét a zokogás, nem akartam így látni, féltem ettől a látványtól. Féltem Olimpia zokogó testének a látványától, mert sosem láttam még zokogni, sosem láttam gyengének, kiszolgáltatottnak, csakis erősnek, diadalmasnak, ahogy a lányok gyűrűjéből kimagaslik, és széles mosolyra húzza a száját, de a tudatom képtelen volt kitépni magát ebből a háromnegyedig éber állapotból.

És akkor a konyhásnők kitérték az étkező lefüggönyözött üvegajtáját.

Olimpia hátrafordította a fejét, hajszálai súrolták az arcomat. A tejeskávé illata előntötte a folyosót, és már azt hiszem, hogy magamhoz tértem teljesen.

Delta, van nálad zsepi, kérdezte Olimpia. Nem sírt, és már tudtam, hogy a megérezésem téves volt, mert Olimpia összeszedte magát, és nem fogja rázni a testét másodperceken belül a zokogás, nem zuhan össze, nem ájul a karomba, és egyáltalán, nem fogom gyengének, kiszolgáltatottnak látni, ahogy percekkel korábban képzeltem, halványan el is mosolyodott, nem olyan nyersen és szertelenül, ahogy a lányok gyűrűjében szokott, nem olyan vadul, az ajkát sem nyitotta szét, de egyértelműen mosolygott. Delta, van nálad egy zsepi, kérdezte újra, a konyhásnők kipattintották az étkezőajtó gumisapkás támasztópántjait, hogy a huzat ne vágja be az ajtókat, vagy a diákok ne sodorják el, ahogy az étkezőbe özönlenek, de még nem jött senki a lépcső felől, nem hallatszott a bakancsok dübörgése a kövezeten, a lift is néma volt, és Olimpia kinyújtotta felém a jobb kezét, halványan mosolygott, és azt mondta, egy zsepit, Delta, adjál már légy szíves.

A kollégisták Deltának hívtak, nem emlékszem, kinek az ötlete volt, de a szolgálatba lépésem után szinte azonnal Deltának kezdtek szólítani. Nyomoréknak születtem, a bal lábam tíz centivel rövidebb a jobbnál, ezért sántítok, de éppen emiatt rendszeresen karban is tartom a testemet. Reggel és este elvégzem az orvos által előírt gyakorlatokat, és bár a sántításomat nem gyógyíthatják meg, a rossz lábam nem lesz hosszabb és erősebb a rendszeresen elvégzett gyakorlatoktól, sosem lesz olyan hosszú és erős, mint az egészséges lábam, az izmaim a felsőtestemen és az egészséges lábamon feltűnően megerősödtek. Az izmaimnak ez a feltűnő megerősödése lehetett az oka, hogy a kollégisták Deltának kezdtek szólítani.

Azon a napon mindenki későn ért le a reggelihez. Talán az a nap egy álmos nap volt, álmos reggel, én magam is tompább voltam a szokásosnál, Olimpia korai és váratlan megjelenése ellenére is nehezen tért magához a tudatom, a félig éberségből viszonylag könnyen eljutottam a háromnegyed éberségig, amikor Olimpia kócos hajját, a sötét foltokat a szeme alatt megláttam, de sem a meglepettség, sem Olimpia smink nélküli, pattanásos arca nem volt elég ahhoz, hogy ebből a háromnegyed éberségből kiszakítsam magam. A nadrágom oldalzsebéből kivettem a még érintetlen papírsebkendős tasakot, és odanyújtottam. Nem vette el azonnal. Mintha tétovázott volna, azon tűnődve, miért nyújtom a karomat a csípője irányába, mintha elfelejtette volna, amit kért, vagy kételkedett volna abban, hogy valóban egy papírsebkendős tasakot tartok a kezemben, vagy egyszerűen csak Olimpia is bódult volt még annak

a napnak, annak a reggelnek a bódultságától. Kikapta a kezemből a tasakot, és leült a műbőr fotelba az orvosi rendelő papírfecnikkel és véradásra buzdító plakátokkal teleragasztott ajtaja mellett.

A konyhásnők közben visszacsoszogtak az étkezőbe, kihordták a felszeletelt kenyerekkel teli kosarakat az ablak melletti gurulós pultokra, a halványsárga műanyag kancsókat az étkezőasztalokra, asztalonként kettőt, és az erősen cukrozott tejeskávé meg tea gőze szinte azonnal homályba borította a helyiség levegőjét. Ebben a percben már legtöbbször tülekednek a fiúk a kenyeres kosaragnál, hogy megszerezzék a legégettebb, ropogós végeket, a kenyér farát, vagyis a cipót, ahogy ők nevezik, de gyakran már korábban, a zárt ajtók előtt feltorlódik a sor, a lépcsőn lefelé rohanók az utolsó jobbkanyarnál ennek a sornak a végébe ütköznek, némileg előrébb taszítva az előttük állókat, a legelől állók pedig a zárt ajtókhöz szorulnak, vagy ha már nem bírják a nyomást, kifordulnak a sorból, kockáztatva ezzel, hogy elveszítik a nehezen megszerzett pozíciójukat, és újra tülekedniük kell majd, megküzdve azokkal, akik a sorban maradtak, amikor a konyhásnők az üvegajtókat kitarják.

Olimpia a műbőr fotelben ült, nem jött közelebb hozzám, és én sem léptem oda. Előrántott egy zsebkendőt a tasakból, az arcához emelte, de nem az orrát fújta ki, ahogy vártam volna, ahogy a mozdulatai ígérték, ehelyett megnedvesítette nyelvével a zsebkendő sarkát, és a félig lehuny szemhéját kezdte lendületesen és kíméletlenül, már-már dühödten dörzsölni, mintha elfeledkezett volna arról, hogy nincs az arcán smink. Vagy volt rajta smink, csak én nem vettem észre? Az épphogy magához tért, de még bódult tudatom tompította el az érzéseimet is? Olimpia fordított a zsebkendőn, és a zsebkendő másik sarkát is az ajkai közé nyomta, és mivel az ökölbe szorított keze eltakarta, nem tudtam megállapítani, hogy a zsebkendőt elszínezte-e Olimpia szemfestéke.

Nem emlékszem, hogy közelebb léptem volna hozzá, nem hiszem, hogy közelebb léptem, nem volt rá okom, mégis úgy éreztem, mintha Olimpia közeledne hozzám, a műbőr fotellel és az orvosi rendelő papírfecnikkel és véradásra buzdító plakátokkal teleragasztott ajtajával együtt. Mintha egy kamerán át láttam volna, amint az operatőr végtelenül lassan ráközelít a képre, és Olimpia arca, teste, a műbőr fotel, az orvosi rendelő ajtaja, a véradásra buzdító plakátok mind közelebb jöttek, és amikor Olimpia megszólalt, úgy éreztem, mintha az arca milliméterekkel az arcom előtt lebegne, és a száján kiáramló levegő érintené a bőrömet.

De nem érintette. Abban a pillanatban, ahogy a szavait meghallottam, ahogy a tudatom már teljesen éber állapotban a szavait befogadta, Olimpia, a műbőr fotel, az orvosi rendelő papírfecnis és véradásra buzdító plakátokkal teleragasztott ajtaja mind visszazuhanak az eredeti helyükre, és én kétségbeesetten kapaszkodtam a portásfülke üvegfalát az ajtókerethez illesztő keskeny fagerendába, nehogy a hirtelen rám törő szédüléstől összeessek. A rossz lábam is zsibbadni kezdett, oldalra billentettem a csípőmet, de a rossz lábam szinte érzéketlen volt, nem éreztem a talpam alatt a padló tömörségét, az ízületeim nem sikoltottak fel. Jobb kezemmel erősen szorítottam az üvegfal és az ajtókeret közötti fagerendát, egészen addig, amíg a vérkeringés visszatért a rossz lábamba, a talpam érezni kezdte a padló tömörségét, és az ízületeim az oldalra billentett csípőm környékén végre felsikoltottak, mintha egy hosszú, vékony tűt szúrtak volna a bőröm alá.

Olimpia észrevette a zuhanást. Hogyne vette volna észre, amikor végig felém fordulva ült, és engem figyelt, miközben a zsebkendőt a szeme alá nyomta. A sötét foltokat nem dörzsölte olyan elszántan és dühödten, mint a szemhéját néhány pillanattal azelőtt, éppen csak megsimította a zsebkendő nedves sarkával, kétszer-háromszor finoman végighúzta a zsebkendőt a sötét foltokon, és végül a mutatóujjával ellenőrizte, maradt-e festék a bőrén. Nem láttam a mutatóujját, amit a bőréhez érintett, ezért nem tudtam megállapítani, hogy az ujjbegy befeketedett-e Olimpia szemfestékétől, csak a középső ujj körmét láttam villanni, meg a középső ujj kivételével ökölbe szorított kezét, és a kifeszített középső ujját, ahogy a karját felém lendítette. A szavait akkor nem hallottam pontosan, illetve hallottam, mert a tudatom megőrizte azt, amit mondott, de akkor nem értettem, nem fogtam fel azoknak a szavaknak a jelentését, csak napokkal később, amikor kiderült, hogy mi történt az előző éjszakán. Mi van, Delta, nem láttál még leszakított virágot?

Hiába erőlködöm az emlékezéssel, Olimpia nem mondhatta ezeket a szavakat. Valami mást mondott, és ha ezeket a szavakat mondta volna, megriadok, és sosem merészelem később megérinteni.

Olimpia nem az a típusú lány volt, aki magába fojtja az érzelmeit, ezt többször tapasztaltam a három év alatt, mióta Olimpia a kollégiumban lakott, nem volt lármás vagy hisztériás, nem rendezett jeleneteket, nem tépte meg a rivális lányok haját, és nem pofozta fel a hozzá ügyetlenül vagy otrombán közeledő fiúkat, Olimpia inkább csak gátlások nélkül kimondta, ami az eszébe jutott, tekintet nélkül arra, hogy megbánt-e vele valakit. De nem a megbántás volt a célja, nem a gyűlöletkeltés vagy a pusztítás, és nem is az, hogy előnyt szerezzen magának, nem volt Olimpia megszólalásaiban semmi előre megfontolt szándék vagy érdek, Olimpia egyszerűen a természetéből fakadóan képtelen volt kordában tartani az indulatait.

Mi van, Delta, nem láttál még leszakított virágot? Olimpia leengedte a kezét, mind a kettőt, azt is, amit felém lendített a kifeszített mutatóujjával, és a másikat, amiben a többszörösen gyűrött zsebkendőt szorongatta. Leengedte a kezét, de a szeme továbbra is rám szegeződött, engem figyelt, mintha arra várt volna, hogyan reagálok. De nem hallottam pontosan, amit mondott, illetve hallottam, de nem érttem, nem fogtam fel a szavak jelentését, és ezért nem is reagáltam sehogy. A rossz lábamba teljesen visszatért a vérkeringés, már nem szorítottam görcsösen a portásfülke üvegfalát és ajtókeretét összekapcsoló keskeny fagerendát, a talpam szilárdan érezte a padló tömörségét, nem szédültem, és mégsem tudtam reagálni Olimpia szavaira. Vagyis reagáltam. Mert az is reakció, ha nem mozdulok, ha kifejezéstelen, vagy inkább a tehetetlenségtől megfagyott, szinte ijedt tekintettel bámulom Olimpia vörösre dörzsölt szemhéját, a sötét foltokat a szeme alatt, amelyeket a zsebkendő benedvesített sarkával sem tudott eltávolítani. Mi van, Delta, nem láttál még leszakított virágot?

Nem mondta újra, legalábbis úgy emlékszem, hogy Olimpia akkor nem mondta ki újra ezeket a szavakat, és valójában nem is ezeket a szavakat mondta, csak az én emlékezetem ismételt kétszer-háromszor, néha négyszer, néha úgy emlékszem, hogy Olimpia megszákítás nélkül ezeket a szavakat ismételteti, miközben a kifeszített középső ujját felém lendíti.

Hogy mikor mozdultam el a portásfülke mellől, mikor léptem a rossz lábammal előre, mikor ültem oda Olimpiához az orvosi rendelő papírfecnikkel és véradásra

buzdító plakátokkal teleragasztott aijtája melletti műbőr fotelbe, mikor tettem Olimpia vállára a kezem, hogy reagáljak végre a szavakra, amiket korábban mondott, és Olimpia ne csak a kifejezéstelen, vagy inkább a tehetetlenségtől megfagyott, szinte ijedt tekintetemet kapja válaszul, hanem valami emberit, a legtöbbet, ami tőlem telik, Olimpia mikor ugrott fel, mikor terítette be a felugrás lendületétől elszabaduló haja az arcomat, egyetlen századmásodpercnyi pillanatra, mikor éreztem a haját az arcomon, mikor éreztem egyetlen századmásodpercre, hogy valami emberi történik velem, egyetlen pillanatra, hogy kilépek a szolgálat keretei közül, mert olyat teszek, amit a szolgálat nem ír elő, és nem is engedélyez, hozzáérni egy diákhhoz, megérinteni a vállát, mikor szegtem meg először a szolgálat szabályait, Olimpia mikor fordult hátra már az ebédlő kitért aijtájában, mikor nyújtotta felém újra a kifeszített középső ujjá kivételével ökölbe szorított kezét, mikor hallottam meg a lépcsőn lezúduló diákok bakancsainak csattanását, a lift zúgását, mikor eszméltem fel, mikor zuhantam vissza a szolgálatba, nem tudom pontosan.

De visszazuhanam a szolgálatba, és Olimpia már átlépte az ebédlő aijtáját, és az ablak melletti gurulós pultok felé sietett, a pultokra halmozott kenyeres kosarak irányába, az orvosi rendelő melletti műbőr fotelból ezt tisztán láthattam, mert nem takarta ki semmi, a portásfülke lambériázott oldalfala végre nem takarta el előlem a világ másik felét, jól láttam onnan a műbőr fotelból a teljes lépcsőházat. A liftet, az étkező kitért aijtáját, az asztalokra pakolt gőzölgő teáskancsókat és a gurulós pultokra halmozott kenyeres kosarakat is nagyon jól láthattam, és Olimpia szinte szaladt, nehogy a lépcsőkön lezúduló és a folyosóra özönlő fiúcsapat megelőzze, igen, most már jól emlékszem, Olimpia rohanni kezdett a kenyeres kosarak irányába, hogy ő legyen aznap az első a reggelinél.

